

Dosar nr. 3r-306/22
2-21062514-01-3ra-16092022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: Gr. Cazacu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: Gh. Mîra, Gr. Dașchevici, A. Bostan)

DECIZIE

05 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu
Nina Vascan

examinând recursul depus de Mihail Iaroslavschi,
în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Iaroslavschi împotriva Primarului comunei Stăuceni cu privire la anularea deciziei de soluționare a cererii prealabile, obligarea coordonării proiectului de execuție privind alimentarea cu energie electrică și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 28 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de Mihail Iaroslavschi împotriva hotărârii din 22 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La data de 26 aprilie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Mihail Iaroslavschi a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primarului comunei Stăuceni, prin care a solicitat admiterea acțiunii, anularea deciziei de soluționare a cererii prealabile din 03 martie 2021, exprimată prin scrisoarea Primarului comunei Stăuceni nr. 02/1-24/362 din 18 martie 2021, de refuz în coordonarea proiectului de execuție nr. 9/1/2020RAEE privind alimentarea cu energie electrică, obligarea Primarului comunei Stăuceni să coordoneze proiectul de execuție nr. 9/1/2020RAEE privind alimentarea cu energie electrică, prin aplicarea semnăturii persoanei responsabile, datei și ștampilei autorității publice locale, la rubrica „Coordonări” și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d.2-5).

Prin hotărârea din 22 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Mihail

Iaroslavschi împotriva Primarului comunei Stăuceni cu privire la anularea deciziei de soluționare a cererii prealabile nr. 02/1-24/362 din 18 martie 2021, obligarea coordonării proiectului de execuție nr. 9/1/2020RAEE privind alimentarea cu energie electrică și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d.59).

La data de 10 decembrie 2021 Mihail Iaroslavschi a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 22 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi decizii, prin care să fie admisă integral acțiunea depusă (f.d.64-65).

La data de 01 iunie 2022 Mihail Iaroslavschi a prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii din 22 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.80-85)

Prin încheierea din 28 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat inadmisibil apelul depus de Mihail Iaroslavschi împotriva hotărârii din 22 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani pe motiv că motivarea apelului a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ (f.d. 87-92).

La data de 18 iulie 2022 Mihail Iaroslavschi a depus recurs împotriva încheierii din 28 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău pentru examinarea cererii de apel (f.d.96-99).

În motivarea recursului, recurentul a invocat că instanța de apel deși a stabilit că hotărârea motivată din 22 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani nu i-a fost înmănată destinatarului Mihail Iaroslavschi, pe motiv că expedierea poștală nu a fost reclamată, a considerat că actul judecătoresc i-a fost comunicat lui Mihail Iaroslavschi în modul stabilit.

Recurentul a menționat că la momentul depunerii cererii de chemare în judecată, a cererii de apel și a cererii de apel motivate, a indicat adresa de domiciliu: mun. Chișinău, com. Stăuceni, str. XXXX, deși recent și-a schimbat domiciliu pe adresa: com. Stăuceni, str. Zzz.

Recurentul a notat că lucrătorii oficiului poștal din comuna Stăuceni, îi livrează corespondența la domiciliul de facto, deși adresa de destinație în corespondența livrată este com. Stăuceni, str. XXXX, adresă unde la momentul actual locuiesc părinții săi, care i-ar fi comunicat dacă la această adresa i-ar fi fost remisă corespondența. Or, nici o scrisoare recomandată sau un aviz despre necesitatea de a se prezenta la oficiul poștal pentru a ridica o trimitere poștală destinată lui Mihail Iaroslavschi, nu a fost recepționată la adresa din com. Stăuceni, str. XXXX.

La fel, recurentul a subliniat că în cererea de chemare în judecată și cererea de apel a fost indicat și numărul de telefon la care ar fi putut fi contactat pentru a se prezenta să ridice nemijlocit actul judecătoresc, contra semnătură, precum și adresa de e-mail: yyyy.

Recurentul Mihail Iaroslavschi a indicat că nici reprezentantului său nu i-a fost comunicată hotărârea motivată din 22 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Conform art. 241 alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărîre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Iar, în conformitate cu art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la data de 28 iunie 2022, fiind notificată lui Mihail Iaroslavschi la data de 21 iulie 2022, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție nr. DS8007144810AS, anexat la actele cauzei (f.d. 94).

Astfel, instanța de recurs consideră că Mihail Iaroslavschi depunând cererea de recurs la data de 18 iulie 2022, s-a conformat prevederilor legale și a respectat termenul instituit de legiuitor la articolul 242 din Codul administrativ, pentru demararea căii de atac în ordine de recurs.

La data de 16 septembrie 2022 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Primarului comunei Stăuceni copia recursului depus de Mihail Iaroslavschi împotriva încheierii din 28 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 112). Însă, deși la data de 26 septembrie 2022, Primarul comunei Stăuceni a recepționat copia recursului nominalizat, acesta nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință (f.d. 113).

Prin prisma art. 191 alin. (5) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curților de apel.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Studiind actele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Mihail Iaroslavschi împotriva încheierii din 28 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Actele cauzei denotă că, la data de 26 aprilie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Mihail Iaroslavschi a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primarului comunei Stăuceni cu privire la anularea deciziei de soluționare a cererii prealabile, obligarea coordonării proiectului de execuție privind alimentarea cu energie electrică și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d.2-5).

Prin hotărârea din 22 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Iaroslavschi împotriva Primarului comunei Stăuceni (f.d.59).

La data de 10 decembrie 2021 Mihail Iaroslavschi a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 22 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.64-65).

Instanța de recurs reține că, copia hotărârii motivate din 22 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost expediată la data de 02 februarie 2022 în adresa lui Mihail Iaroslavschi, Primarului comunei Stăuceni și avocatului Valeriu Bîrcă, fapt confirmat prin scrisoarea de expediere a actului judecătoresc, anexată la materialele cauzei (f.d.71).

Conform actelor cauzei, notificarea lui Mihail Iaroslavschi a fost returnată instanței de fond cu mențiunea „nereclamată” (f.d 74-75).

În conformitate cu art. 103 din Codul administrativ, dacă persoana care urmează a fi notificată nu este găsită în locuința sa, în spațiile sale de activitate sau într-o instituție comunitară în care locuiește, înscrisul poate fi notificat: în locuința acesteia – unui membru matur de familie, unei persoane care lucrează pentru familie sau unei persoane mature care locuiește permanent acolo; în spațiile de activitate ale acesteia – unei persoane angajate acolo; în instituția comunitară în care locuiește – conducătorului instituției sau unui reprezentant împuternicit în acest sens.

Conform art. 104 din Codul administrativ, dacă notificarea nu poate fi efectuată conform art.103 lit.a) sau b), înscrisul de notificat poate fi introdus într-o cutie poștală ce aparține locuinței sau spațiilor de activitate ale persoanei care urmează a fi notificată sau într-un dispozitiv asemănător pe care aceasta l-a instalat pentru recepționarea poștei și care în mod obișnuit este potrivit pentru o păstrare sigură. Persoana care efectuează notificarea menționează data notificării pe plicul înscrisului de notificat. Odată cu depunerea conform alin.(1), înscrisul se consideră notificat.

Potrivit art. 105 din Codul administrativ, dacă notificarea nu poate fi efectuată conform art.103 lit. c) sau art.104, înscrisul de notificat poate fi depus la oficiul poștal în a cărui circumscripție se află locul notificării. Persoana care efectuează notificarea menționează data notificării pe plicul înscrisului de notificat. Despre depunere se întocmește o înștiințare scrisă, care se atașează la ușa locuinței persoanei ce urmează a fi notificată, la ușa spațiilor ei de activitate sau la ușa instituției comunitare în care locuiește. Înștiințarea trebuie să conțină data atașării, denumirea și adresa oficiului poștal la care se depune înscrisul de notificat, precum și date despre durata termenului de păstrare și începutul curgerii acestuia. Înscrisul se consideră notificat odată cu atașarea înștiințării scrise. Oficiul poștal ține înscrisul depus la îndemână pentru a fi ridicat pe parcursul a 3 luni. Termenul începe să curgă din ziua în care a fost atașată înștiințarea. După expirarea termenului, înscrisurile care nu au fost ridicate se expediază înapoi autorității publice care a dispus notificarea.

La caz, instanța de recurs reține ca fiind relevante și prevederile punctului 2 din Hotărârea Guvernului pentru aprobarea Regulilor privind prestarea serviciilor poștale nr.1457 din 30 decembrie 2016, trimiterea nereclamată reprezintă trimiterea poștală care nu a fost distribuită (predată) destinatarului din cauza nesolicitării sau refuzului de recepționare a acesteia.

Conform punctului 82 din Hotărârea Guvernului pentru aprobarea Regulilor privind prestarea serviciilor poștale nr.1457 din 30 decembrie 2016, trimiterea poștală cu mențiunea „Predarea în mână proprie”, „Citație” sau „Înștiințare” se înmânează personal destinatarului. În lipsa acestuia, în cutia poștală individuală se lasă avizul de

sosire pentru primirea trimiterii în unitatea poștală. Trimiterile poștale adresate persoanelor fizice și juridice, sediul cărora se află în afara localităților (stații meteorologice, ferme etc.), se ridică în unitățile poștale, cu forțele și mijloacele proprii, de către destinatari.

Prevederile punctului 88 din Hotărârea Guvernului nominalizată stabilesc că după expirarea termenului de păstrare indicat la pct.101, trimiterile nereclamate de destinatar se înapoiază oficiului de depunere. Taxa pentru înapoiere se achită de către expeditor la momentul primirii trimiterii înapoiate. În cazul în care lipsește adresa expeditorului ori expeditorul refuză să primească trimiterea înapoiată sau să achite taxa de înapoiere, aceste trimiteri se predau la păstrare ca trimiteri nedistribuite.

Instanța de recurs relevă că din informația publică plasată pe pagina web a ÎS „Poșta Moldovei”, la rubrica „serviciul on-line de urmărire a expedierii (Track & Trace)”, anexată la materialele cauzei (f.d.86) rezultă că, livrarea scrisorii cu avizul de recepție DS8006201626AS a fost nereușită, deoarece la 22 februarie 2022 și la data de 10 martie 2022 destinatarul Mihail Iaroslavschi lipsea, însă factorul poștal l-a informat despre posibilitatea primirii trimiterii poștale, fiind efectuată mențiunea „Clientul este informat (avizat)”.

Conform punctului 101 din Hotărârea Guvernului pentru aprobarea Regulilor privind prestarea serviciilor poștale nr.1457 din 30 decembrie 2016, trimiterile poștale se păstrează în unitatea poștală, în așteptarea destinatarului, timp de 15 zile calendaristice pentru trimiterile poștale interne și timp de 30 de zile calendaristice pentru trimiterile poștale internaționale, din ziua următoare zilei de sosire a acestora în oficiul poștal de destinație. Scrisorile recomandate cu mențiunile „Citație” și „Înștiințare” se păstrează timp de 7 zile calendaristice. Mandatele poștale se păstrează timp de 30 de zile. La cererea în scris a expeditorului sau destinatarului, termenul de păstrare a trimiterilor poștale poate fi prelungit, cu excepția scrisorilor cu mențiunile „Citație” și „Înștiințare”, până la 2 luni din ziua următoare zilei de sosire a acestora în oficiul poștal de destinație.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că la data de 10 martie 2022, scrisoarea adresată lui Mihail Iaroslavschi a fost returnată instanței de fond, cu mențiunea factorului poștal „nereclamat”.

Prin urmare, ținând cont de prevederile legale citate supra și circumstanțele faptice reținute, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că hotărârea motivată din 22 noiembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani a fost notificată lui Mihail Iaroslavschi la data de 10 martie 2022.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiat argumentul recurentului Mihail Iaroslavschi precum că nu i-a fost notificată efectiv hotărârea primei instanțe pentru că și-a schimbat domiciliu de pe adresa: com. Stăuceni, str. XXXX pe adresa: com. Stăuceni, str. Zzz.

Or, instanța de recurs reține că, însăși recurentul a specificat că adresa: com. Stăuceni, str. XXXX, la care i-a fost expediată hotărârea motivată a primei instanțe, a fost indicată nemijlocit de către acesta în cererea de chemare în judecată, în cererea de

apel și cererea de apel motivată.

Mai mult, instanța de recurs relevă că, și în prezenta cerere de recurs, Mihail Iaroslavschi a indicat ca adresă de corespondență: mun. Chișinău, com. Stăuceni, str. XXXX, unde a fost expediată și hotărârea motivată de către prima instanță.

În afară de aceasta, instanța de recurs reține că potrivit art. 195 din Codul administrativ în coroborare cu art. 107 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă își schimbă domiciliul sau sediul după pornirea procesului, partea sau reprezentantul ei este obligat să comunice instanței noua adresă. În lipsa unei astfel de comunicări, citația sau înștiințarea se trimite la ultima adresă cunoscută instanței și se consideră recepționată chiar dacă destinatarul nu mai locuiește sau nu își are sediul acolo.

Însă, recurentul Mihail Iaroslavschi nu a comunicat primei instanțe despre schimbarea domiciliului de pe adresa: com. Stăuceni, str. XXXX pe adresa: com. Stăuceni, str. Zzz. Prin urmare, deoarece recurentul nu și-a executat obligația pozitivă de a comunica instanței noua adresă, prevăzută de art. 107 alin. (1) din Codul de procedură civilă, hotărârea motivată a primei instanțe, trimisă la ultima adresă cunoscută instanței se consideră recepționată.

În acest context, instanța de recurs respinge și argumentul recurentului precum că prima instanță urma să îl contacteze la numărul de telefon indicat în cererea de chemare în judecată pentru a se prezenta să ridice nemijlocit actul judecătoresc, contra semnătură, sau să îl notifice la adresa de e-mail: yyyy.

Or, conform art. 96 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură. Autoritățile publice trebuie să se asigure că participanții la procedură indică, în cadrul procedurii, o modalitate principală de comunicare, precum și modalități alternative.

În conformitate cu art. 97 alin. (1) și (3) din Codul administrativ, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: notificare prin act de recunoaștere a recepționării; notificare prin poștă cu act de notificare; notificare prin poștă cu scrisoare recomandată; notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.

Respectiv, notificarea hotărârii motivate a primei instanțe participanților la proces, are drept scop comunicarea adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor textului cuprins în actul de procedură. Iar, întru confirmarea aducerii la cunoștință a actului de procedură participanților la proces, este necesar a fi anexată dovada recepționării acestuia la materialele cauzei. Prin urmare, din normele legale precitate rezultă că autoritatea publică, la caz Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani a ales una din formele de notificare prevăzute de legislație, comunicând hotărârea motivată prin intermediul oficiului poștal cu aviz de recepție.

De asemenea, instanța de recurs respinge argumentul recurentului Mihail Iaroslavschi precum că hotărârea motivată din 22 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani nu i-a fost comunicată reprezentantului său în proces, avocatului Valeriu Bîrcă.

Or, conform materialelor cauzei, hotărârea motivată din 22 noiembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani a fost notificată avocatului Valeriu Bîrcă la data de 22 februarie 2022, fapt confirmat prin avizul de recepție DS8006201624AS, anexat la materialele cauzei (f.d.73).

Instanța de recurs învederează că potrivit art. 45 alin. (1) din Codul administrativ, persoanele fizice participă la procedura administrativă personal sau prin reprezentanții lor.

În conformitate cu art. 98 alin. (1) din Codul administrativ, dacă în cadrul procedurii administrative un participant este reprezentat, conform art.45, de către un reprezentant legal, notificările se adresează acestuia.

Astfel, instanța de recurs relevă că din actele cauzei rezultă că, la data de 07 iulie 2021 Mihail Iaroslavschi a încheiat contractul de asistență juridică cu avocatul Valeriu Bîrcă, fapt confirmat prin mandatul seria MA nr. 1276373 (f.d. 46).

La acest aspect, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, din momentul notificării la data de 22 februarie 2022, a hotărârii motivate din 22 noiembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, avocatului Valeriu Bîrcă, acesta a avut obligația să comunice reprezentatului său Mihail Iaroslavschi copia hotărârii motivate și să depună cererea de apel motivată în interiorul termenului instituit la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ.

Or, instanța de recurs reține că avocatul Valeriu Bîrcă a fost împuternicit de Mihail Iaroslavschi cu dreptul de a ataca hotărârile judecătorești, fapt confirmat și menționat expres în mandatul seria MA nr. 1276373 (f.d.46).

Iar, potrivit art. 57 alin. (14), (19) și (28) din Statutul Profesiei de Avocat, adoptat de Congresul Uniunii Avocaților din 29 ianuarie 2011, avocatul are obligația să informeze rezonabil clientul în legătură cu situația curentă a asistenței și reprezentării și să răspundă cu promptitudine oricăror solicitări de informare din partea clientului. În cazul în care avocatul este în imposibilitate să-și îndeplinească activitatea profesională, își va asigura substituirea printr-un alt avocat, dacă, în prealabil, obține acordul clientului în acest scop. Avocații sînt obligați să își exercite activitatea cu bună-credință, potrivit uzanțelor oneste, cu respectarea intereselor clienților și a cerințelor concurenței loiale.

În conformitate cu art. 65 alin. (1) din Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului.

Subsecvent, instanța de recurs învederează că hotărârile instanțelor judecătorești, pronunțate de judecătoria și de curțile de apel, sunt transferate din Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor pe portalul național al instanțelor de judecată, în regim real (pct. 7 – 8 și 17 din Regulamentul privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, aprobat prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 658/30 din 10 octombrie 2017).

Potrivit acestor prevederi, scopul existenței portalului național al instanțelor de judecată îl constituie susținerea unui mediu informațional virtual și accesibil pentru

cetățeni. Informațiile publicate pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție includ lista cauzelor fixate pentru judecare, hotărârile instanței de judecată, citațiile în fața instanței și alte informații relevante pentru justițiabili.

Astfel, din informația plasată pe portalul național al instanțelor de judecată rezultă că hotărârea motivată din 22 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost publicată pe portalul național al instanțelor de judecată la data de 02 februarie 2022.

Prin urmare, instanța de recurs menționează că, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani a utilizat mijloacele corespunzătoare de comunicare, ce ar asigura notificarea copiei hotărârii motivate din 22 noiembrie 2021 lui Mihail Iaroslavschi și avocatului Valeriu Bîrcă, care îi reprezintă interesele.

Conform art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că termenul de prezentare a motivării apelului în baza art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, fiind de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, a început să curgă pentru Mihail Iaroslavschi, de la 10 martie 2022 și ținând cont de regulile de calculare a termenelor de procedură stabilite de Codul de procedură civilă ar fi expirat la data de 11 aprilie 2022, zi de luni.

Iar, ținând cont de notificarea de la 22 februarie 2022 a hotărârii motivate din 22 noiembrie 2021 avocatului Valeriu Bîrcă, care îi reprezintă interesele lui Mihail Iaroslavschi, termenul de prezentare a motivării apelului în baza art. 232 alin. (2) din Codul administrativ ar fi expirat la data de 24 martie 2022, zi de joi.

Totodată, instanța de recurs relevă că prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 41 din 24 februarie 2022 a fost declarată stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pentru o perioadă de 60 de zile.

În conformitate cu pct. 5.2.1 al dispoziției nr. 5 din 02 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, s-au suspendat de drept examinarea de către instanțele de judecată a acțiunilor în contencios administrativ.

Punctul 5.2.2. al dispoziției nr. 5 din 02 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova prevede că, termenele de exercitare a căilor de atac în procedurile de contencios administrativ care se suspendă de drept, aflate în curs la data intrării în vigoare a prezentei dispoziții, se întrerup, urmând a curge noi termene, de aceeași durată, de la data încetării stării de urgență.

Prin dispoziția nr. 13 din 31 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova s-au exclus măsurile specifice în domeniul justiției și s-a abrogat punctul 5 din dispoziția nr. 5 din 02 martie 2022, cu modificările ulterioare, a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, începând cu data de 04 aprilie 2022.

Din prevederile punctului 2.1 al dispoziției nr. 13 din 31 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova rezultă că, termenele de exercitare a căilor de atac în cauzele civile, penale și de contencios administrativ, care au fost

întrerupte potrivit prevederilor punctului 5 din dispoziția nr. 5 din 02 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, se substituie cu termene noi, de aceeași durată, care încep a curge de la 04 aprilie 2022.

Respectiv, recurentul Mihail Iaroslavschi a dispus de un termen nou de 30 de zile pentru prezentarea apelului motivat, din 04 aprilie 2022, după excluderea măsurilor specifice în domeniul justiției adoptate prin punctul 5 din dispoziția nr. 5 din 02 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, care a expirat la data de 03 mai 2022, precum corect a stabilit instanța de apel.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că Mihail Iaroslavschi a prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii din 22 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani tocmai la 01 iunie 2022, după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ (f.d.80-85)

În conformitate cu art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

Instanța de recurs menționează că, potrivit prevederilor art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Raportat la cele expuse supra, este cert că legiuitorul a prevăzut depunerea apelului separat de motivarea acestuia, respectiv, termenul de declarare și cel de prezentare a motivării apelului curg din momente diferite, și anume: în temeiul art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, sub sancțiunea art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ – motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

Însă, distinct acestor circumstanțe, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că motivarea apelului împotriva hotărârii din 22 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost prezentată de către Mihail Iaroslavschi după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2), la data de 01 iunie 2022.

În condițiile create, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează ca fiind corectă soluția instanței de apel de declarare a apelului depus de către Mihail Iaroslavschi ca fiind inadmisibil.

Suplimentar, instanța de recurs indică că Mihail Iaroslavschi, depunând cererea de apel, prin conținutul acesteia și-a rezervat dreptul de a prezenta motivarea apelului, după recepționarea hotărârii motivate (f.d. 65). Cu toate acestea, Mihail Iaroslavschi nu și-a valorificat corespunzător dreptul procedural respectiv și a depus motivarea apelului după expirarea termenului prevăzut de lege.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că motivarea apelului urmează să cuprindă în sine, temeiurile de fapt și de drept în baza cărora partea interesată, solicită anularea sau modificarea hotărârii primei instanțe.

Astfel, instanța de recurs relevă că în cererea de apel depusă la 10 decembrie 2021, Mihail Iaroslavschi indică soluția primei instanțe și faptul că nu este de acord cu această hotărâre și că temei al declarării apelului servește faptul că, concluziile primei instanțe contravin circumstanțelor cauzei iar, normele de drept material au fost încălcate și aplicate eronat. În următorul aliniat, recurentul indică expres: „argumentele cererii de apel vor fi prezentate printr-o cerere suplimentară după primirea textului motivat al hotărârii contestate” (f.d.65).

În acest context, instanța de recurs relevă că în cuprinsul cererii de apel depuse de Mihail Iaroslavschi la data de 10 decembrie 2021 nu sunt indicate în mod expres critici de netemeinicie a hotărârii din 22 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, care să vizeze raționamentul adoptat de prima instanță privind respingerea acțiunii de contencios administrativ înaintate de către acesta.

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că Mihail Iaroslavschi nu a formulat critici veritabile împotriva hotărârii din 22 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, prin care să indice în mod expres în ce constă netemeinicia soluției pronunțate de prima instanță, ori critici la argumentele indicate de aceasta în fundamentarea hotărârii contestate cu apel.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reamintește recurentului că importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, mobilizează cercetarea cauzei, totodată contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii de către participanții la proces de a se folosi cu rea-credință de drepturile sale procedurale.

Respectiv, instanța de recurs menționează că, exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Prin urmare, instanța de recurs reiterează că deși termenul de prezentare a motivării apelului de către Mihail Iaroslavschi împotriva hotărârii din 22 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, în baza art. 232 alin. (2) din Codul administrativ și ținând cont de perioada stării de urgență nominalizată supra, a expirat la data de 03 mai 2022, zi de marți, acesta nu a prezentat motivarea apelului în termen, prezentând motivarea apelului tocmai la 01 iunie 2022, mult prea târziu.

Ținând cont de cele stabilite supra, instanța de recurs reține că în interiorul termenului cuprins între 22 februarie 2022, data când a fost recepționată hotărârea motivată de către avocatul Valeriu Bîrcă, care reprezintă interesele lui Mihail Iaroslavschi sau 10 martie 2022, când i-a fost notificată hotărârea motivată lui Mihail

Iaroslavschi și 03 mai 2022, termenul limită de prezentare a motivării apelului, acesta a dispus de suficient timp pentru a întocmi și depune la Curtea de Apel Chișinău motivarea cererii de apel împotriva hotărârii din 22 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

În corespundere cu prevederile art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, ori termenul de apel este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea lui atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Prin urmare, nerespectarea termenului de depunere a motivării apelului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv al recurentului Mihail Iaroslavschi, care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile procedurale.

Reieșind din cele expuse, se constată temeinicia încheierii instanței de apel, deoarece recurentul Mihail Iaroslavschi a prezentat motivarea apelului după expirarea termenului stabilit de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, fapt pentru care survin consecințele prevederilor art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ. Instanța de recurs consideră că soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Tot aici, instanța de recurs accentuează că potrivit legislației în vigoare, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

La caz, se reține că, în hotărârea Gurzhyy versus Ucraina din 01 aprilie 2008, în care reclamantul nu a primit copii ale hotărârilor judecătorești care i-au fost transmise de instanța locală prin poștă obișnuită, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a considerat că, a fost chemată să examineze nu numai ce măsuri au fost luate de autoritățile judiciare pentru a se asigura că reclamantului i-au fost comunicate cu promptitudine deciziile, dar și acțiunile pe care reclamantul le-a luat pentru a se informa cu privire la evoluția procedurilor sale.

Actele cauzei, însă, denotă faptul că, recurentul Mihail Iaroslavschi nu a întreprins acțiuni concrete de a se informa despre derularea examinării cauzei din momentul depunerii apelului nemotivat, până la data de 01 iunie 2022, momentul depunerii motivării cererii de apel.

Deși, atunci când persoana interesată, în speță – Mihail Iaroslavschi, inițiază o astfel de cauză în contencios administrativ, obligațiile procedurale sunt angajate în mod automat. În calitatea sa de reclamant Mihail Iaroslavschi avea obligația să îndeplinească actele de procedură în condițiile, ordinea și termenele stabilite de lege sau de judecător, să își probeze pretențiile, să contribuie la desfășurarea fără întârziere a procesului, urmărind, tot astfel, finalizarea acestuia.

În context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ amintește că art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Curtea a relatat însă în practica sa constantă că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac [cauza Bacev vs fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei; Kemp vs Luxembourg; Diaz Ochoa vs Spaniei], în care înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 28 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău este adoptată în conformitate cu legislația în vigoare, cu aprecierea completă a tuturor probelor și a circumstanțelor cauzei, instanța de recurs o consideră întemeiată, or, recurentul Mihail Iaroslavschi nu a întreprins vreo acțiune de a prezenta motivarea apelului în modul și termenul stabilit de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motiv pentru care completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

Conform 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Mihail Iaroslavschi și se menține încheierea din 28 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nicolae Craiu

Nina Vascan